

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 4 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Važna konferenca.

LDU Beograd, 30. marca. Danes
popoldne je bila konferenca članov
ustavnega odseka, ki pripadajo vlad-
nim strankam. Jutri bo ustavni od-
sek nadaljeval svoje delo. Verjetno
je, da bo ustavni odsek do konca
tedna gotov tudi v podrobnostih z
razpravo o vladnem ustavnem na-
črtu. V parlamentarnih krogih sodi-
jo, da se bo že v drugi polovici aprila
pričela v konstituentni načelna de-
bata o ustavnem načrtu. Sklepajo,
da bo ustava sprejeta najkasneje do
konca meseca julija.

Če bo le šlo!

Ministri prisegajo.

LDU Beograd, 31. marca. Novi
ministri bodo prisegli jutri dopoldne
ob enajstih.

Med 11. in 12. uro je še vedno čas,
da prejmejo ministrsko plačo za me-
sec april. Ministri dobijo namreč
svoje plače točno prvega vsakega
meseca.

Za ruske ujetnike.

LDU Moskva, 31. marca. Ljudski
komisar za zunanje posle Čičerin je
poslal francoskemu ministru za zu-
nanje posle protestno noto zaradi
zadrževanja ruskih vojni ujetni-
kov. Noto veli, da znaša število za-
drževanih okoli 25.000 mož, ki pre-
bivajo deloma v koncentracijskih
taborih, deloma pa v ječah v Se-
verni Afriki in na balkanskem polo-
toku. Ako se bodo ruski vojni ujet-
niki zadrževali še nadalje, bo so-
vjetska vlada prisiljena odrediti vse
potrebno, da izsilijo njih osvoboditev.

LDU Moskva, 31. marca. Ljudski
komisar za zunanje posle Čičerin je
poslal nadaljnjo noto bolgarski vladi
zaradi zadrževanja ruskih vojni
ujetnikov v Bolgariji in je zapretil
z nasilnimi odredbami zoper Bolga-
re, živče v Rusiji.

Vojna je končala že davno in zato
se zdi človeku, ki človeško čuti, na-
ravnost neverjetno, kako more dr-
žava, ki nosi vedno človekoljubje na
jezik, zadrževati na svojem ozem-
lju ne samo ljudi, ki niti vojni ujetni-
ki niso, ampak smatrati take ljudi za
ujetnike, ki so bili njej svojčas po-
slani kot zavezniki na pomoč!! Tak-
o postopanje ne krši le mednarod-
nega prava, ampak je naravnost
zverinski zločin.

Caristična vlada je poslala na
francosko na zapadno fronto pred
leti znatna ojačenja. Te čete so se
borile za Francoze in zanje krvave-
le, za plačilo je pa ta visokokulturni
narod, kakor ga navadno imenujejo,
te vojaške odvedel v Afriko na svoje
kolonije na suženjsko delo.

Včasih smo ponosni na svojo kul-
turo in prezirljivo gledamo na suro-
vine starega veka, ki so premagan-
ce odpeljale v sužnost. Moderni
ljudje pa vodijo svoje »prijatelje in
zaveznike« v sužnost!!

Pred stavko angleških rudarjev.

LDU London, 31. marca. Na
konferenci med trgovskim mi-
nistrom Robertom Hornejem in med
izvrševalnim odsekom rudarjev
je predložil tajnik zveze rudarjev svo-
je zahteve, naj bi država dovolila
premogovnim industrijalcem neke
predumne, da bi se rudarjem moglo
izplačati višje plače. Trgovinski mi-
nister je izjavil, da je to državi ne-
mogoče. V imenu zveze rudarjev je
izjavil Smith, da se je sklenilo, da
se 31. marca popolnoma odpokličejo
vsi rudarji iz rudnikov s strojniki
vred.

Rudarski sindikat angleških pre-
mogarjev je največja delavska or-
ganizacija na Angleškem. Od pro-
izvodnje premoga ne zavisijo le pro-
cvit angleške industrije, ampak tudi
znaten del angleške trgovine. Zada-
nja stavka, katero so uprizorili an-
gleški rudarji, je tem prinesla znatne
koristi. Rudarji so morali sicer pri-
stati na zvišanje produkcije, toda
dobili so tudi znatno povišane me-
zde. Od povišane produkcije so pa za-
čeli vleči lastniki lepe nove dohodke
in angleški rudarji imajo popolnoma
prav, če sedaj zahtevajo, naj bodo
višjih dohodkov deležni tudi oni in
ne samo lastniki premogovnikov.

Nemška odškodnina in angleško delavstvo.

LDU Nauen, 31. marca. Vóditelj
angleških delavcev Thomas je izja-
vil na zborovanju voditeljev stro-
kovnih organizacij Zapadne Nemčije,
da Nemčija ne sme poravnati stor-
jene škode z zlatom. Če jo plača v
blagu, bi to povzročilo brezposel-
nost belgijskega, francoskega in an-
gleškega delavstva. Treba je, da
Nemčija to poplača z delom. Angle-
sko delavstvo je zoper vsako tako
politiko, ki bi hotela uničiti nemško
industrijo in zahteva, da Nemčija
poravnajo škodo na tak način, da pri
tem kapitalisti ne bodo imeli dobič-
ka.

Zlato ali blago je v bistvu v
mednarodnem trgovskem prometu
isto. Če hočejo dobiti Angleži in
Francози svojo odškodnino plačano
v zlatu, bodo morali Nemci izdelati
toliko blaga za izvoz, kolikor znaša-

jo odškodninski obroki. Te svote pa
gredo v milijarde. Nemško blago, ki
bo prihajalo na Angleško in na Fran-
cosko kot odškodnina, bo ravno
vsled svoje ogromne količine pov-
zročilo med angleškimi in francoski-
mi delavci silno brezposelnost. Brez-
poselnost je pa v teh deželah že da-
nes ogromna in nemška odškodnina,
plačana z nemškim blagom, utegne
imeti za zapadne države katastro-
falne gospodarske posledice.

V Nemčiji je mir.

LDU Berlin, 31. marca. Jutranji
listi ugotavljajo, da položaj v ne-
mirnih okrajih ni več tako napet in
da se je odklonilo komunistično ge-
slo za stavko. Včerajšnje glasovanje
za stavko v veleberlinskih obratih
je pokazalo soglasje delavstva, ki
odklanja komunistično parolo za
splošno stavko. V Hamburgu je
mного delavcev, zlasti članov stro-
kovnih organizacij, izstopilo iz ko-
munistične stranke.

LDU Berlin, 31. marca. Listi ja-
vljajo iz Halleja: Zadnja noč je bil po-
ložaj v Osrednji Nemčiji splošno
normalen. Samo na nekaterih krajih
so se raztresene komunistične tolpe
spopadle s policijo. Upajo, da se v
najkrajšem času vzpostavi red in
mir.

LDU Nauen, 31. marca. Berlinski
listi poročajo, da se je položaj v Ru-
siji izboljšal in da je v Nemčiji večina
prebivalstva zoper komuniste. Iz
Bremena javljajo, da je v ladjedeln-
ištvu »Veser« izbruhnila stavka. V
Hamburgu je mnogo delavcev izsto-
pilo iz komunistične stranke, vsled
česar generalna stavka ni imela
uspeha.

Cesar Karl na Ogrskem.

STALIŠČE AVSTRIJSKE VLADE.

LDU Dunaj, 31. marca. Po poro-
čilih listov so imela tukajšnja entent-
na poslaništva ponovno konferenco
pri državnem kancelarju dr. Mayru.
Pri teh porazgovorih se je ugotovilo,
da se zavezniške države v tem strin-
jajo, da se mora najnovejša mad-
žarska zadeva čimprej spraviti s
sveta. Zvezni kancelar je ententnim
zastopnikom pojasnil stališče avstrijs-
ke vlade glede dogodkov na Mad-
žarskem ter jih je obvestil o vsebini
izjav, ki jih namerava jutri po-
poldne podati v odseku za zunanje
stvari avstrijske narodne skupščine.
Po »Neue Freie Presse« bo avstrijs-
ka vlada v bistvu zastopala stali-
šče, da se ne sme vmešavati v no-
tranje zadeve Madžarske, da pa bo
odločno odklonila vsak polzkus, po-
tegniti Avstrijo v vrtnec najnovejših
dogodkov v madžarski državi. Po-
poldne je imel državni kancelar dr.
Mayr daljši porazgovor s člani na-
čelnikstva socijalno-demokratske
stranke. Prišel je tudi k seji zveze
socijalno-demokratskih poslancev. V
porazgovoru se je ugotovilo popolno
soglasje naziranj. Zvečer je bila seja
izvršanske-socijalne stranke, kateri
je prisostvoval zvezni kancelar dr.
Mayr in nekaj članov vlade.

VOJAŠKA DIKTATURA NA OGR- SKEM? — KARL BO KORAKAL PROTI PEŠTI!

LDU Dunaj, 31. marca. Današnji
dunajski listi priobčujejo govorice,
da se je na zapadnem Madžarskem
proglasila vojaška diktatura, ozir,
da se bo v kratkem proglasila. To je
baje odredil zapadno-madžarski gu-
verner grof Sigray, ki je postal pri-
staš bivšega kralja Karla. Čete šte-
jejo 15.000 mož in so se podredile
poveljstvu bivšega kralja. Priprav-
ljene so, korakati z njim proti Bu-
dimpešti pod vodstvom polkovnika
Leharia.

KARLA SE BRANIJO.

Dunaj, 31. marca. Kakor poroča-
jo listi iz Budimpešte je več mad-

žarskih ministrov, med njimi dr.
Gratz, odpotovalo v Ogrsko Sobotico
(Szombathely), da bi ponovno
konferirali s ekskraljem. Grof Jurij
Andrassy se je s svojimi somišljeniki
popolnoma postavil na stran bivšega
kralja Karla. »Neue Freie Presse«
poroča iz Budimpešte, da ondi popo-
lnoma mirno presojajo položaj. Pa-
rlamentarni krogom je znano, da so
pogajanja ententnih diplomatov z
madžarsko vlado toliko dozorela, da
bo ekskralj v par dneh zapustil de-
želo. O govoricah, da bodo zapadne
madžarske čete korakale proti Bu-
dimpešti, ne vedo ondi prav ničesar.
Te vesti označujejo kot popolnoma
neresnične.

ANGLEŠKA VLADE PROTI KARLU.

LDU London, 30. marca. Kakor
doznava Renterjev urad, angleška
vlada pod nobenim pogojem ne na-
merava dovoliti vzpostavitve nek-
danje monarhije Habsburgovcev,
ker si je svesta, da bi povratek bi-
šega kralja na prestol utegnil imeti
za posledico razne mednarodne za-
pljetljaje, ki bi ogrozili mir v sred-
nji Evropi.

KAKO JE PRIŠEL KARL NA OGRSKO?

LDU Dunaj, 30. marca. (DunKU)
»Korrespondenz Herzog« javlja, da
se je zadnjo soboto peljal ekscesar
Karel ob 16 in pol z navadnim avto-
mobilom, ki ga je vodil nek avstrijski
šofer, v Hartberg na Štajerskem. Spremljal ga je grof Erdoedy. Kot
izkaznico je imel cesar pri sebi legi-
timacijo angleškega rdečega križa. Iz
Hartberga se je čez Pinkfeld pe-
ljal v Rothenturm, kjer ima Erdoedy
svoje posestvo. V vlakcu, v kate-
rem se je peljal cesar, je bil tudi
princ Windischgratz. Cesar je pre-
očil pri Erdoedyju. Korrespondenz
Herzog poroča nadalje, da sta obiš-
ren načrt o vzpostavitvi Habsbur-
govcev zasnovala grof Huniady in
grof Csaky. Nameravala sta izklica-
ti Karlovega sina Otona za kralje-

vega pretendenta Madžarske. Re-
genstvo sta hotela poveriti knezu-
primasu Csernoch, ki bi imel tudi
vrhovno poveljstvo nad Horthyjevo
armado. Grof Andrassy bi bil na
vodilnem mestu pri vladi. Državni
upravitelj Horthy je dal zastopni-
kom male antante na njihove de-
marše glede zadržanja Madžarske
napram ekscesarju Karlu zadovolji-
ve odgovore, ki so jih zastopniki
Češkoslovaške, Jugoslavije in Ro-
munske vzeli na znanje.

CESAR KARL SE VRNE V ŠVICO.

Dunaj, 31. marca. Švicarski po-
slanik Burghardt je naznanil avstrijski
vladi, da Švica nima nič proti
temu, da se razkralj povrne tja. Po-
vratek se bo izvršil v sporazumu z
madžarsko in švicarsko vlado, ki
bosta izvedli tudi potrebne varnost-
ne odredbe.

POGAJANJA MADŽARSKE VLA- DE S KARLOM.

LDU Dunaj, 31. marca. Kakor
doznava Korrespondenz Herzog, je
precej verjetno, da bo razkralj Karl
počakal uspeha jutrišnje seje mad-
žarske narodne skupščine, preden
bo odšel iz Madžarske.

LDU Dunaj, 31. marca. Nekateri
večerni listi poročajo, da je razkralj
Karl izjavil, da se pogaja z državnim
upraviteljem Horthyjem na podlagi
tega, da se zadovolji z madžarsko
kraljevsko krono.

PRESENEČENI ŠVICARJI.

LDU Berlin, 30. marca. Vesti o
prihodu bivšega kralja Karla v Bu-
dimpešto so zbudile presenečenje v
zvezni zbornici. O odpotovanju bi-
šega kralja ni bilo nikomur nič zna-
no. Švicarska oblastva tudi ne vedo
nič glede potnega lista. Nadalje se
preiskava o načinu, kako se je vr-
šilo odpotovanje iz Švice. Glede po-
vratka v Švico in glede bivanja na
švicarskem ozemlju si zvezni svet
pridržuje svoje odredbe.

KAJ PRAVIJO ČASNIKARJI.

LDU London, 31. marca. »Daily
Chronicle« piše, da je popolnoma iz-
ključeno, da bi zavezniški odobrili
povratek razkralju Karlu. Sedanji
položaj v Srednji in v Vzhodni Ev-
ropi ne dopušča, da bi bil Habsbur-
govcev madžarski kralj.

LDU Praga, 31. marca. (Radio
Grič). Kakor doznava »Prager Pres-
se«, je češkoslovaška vlada podvze-

la glede vprašanja bivšega kralja
Karla energične korake in se pogaja
z Bukareštom in Beogradom. Poleg
tega je stopila v stik z ozirom na to
vprašanje tudi s francoskim, angle-
škim in italijanskim kabinetom. Ose-
be, ki so dobro poučene o položaju
v zunanji politiki, so izjavile, da je
podjetje bivšega kralja neresna otro-
čarija, ki ima lahko neugodne po-
sledice. Po sestanku v Brucku, kjer
je češkoslovaška vlada že pričela
zaupati Madžarski, se je položaj ta-
ko izpremenil, da je pričelo to zaupa-
nje giniti. Zavezniki bodo morali v
Budimpešti zahtevati solidne garan-
cije, ki bodo izključile, da bi se še
kdaj kaj takega ponovilo.

LDU Zagreb, 31. marca. (ZNU.)
Zagrebsko časopisje je pokazalo o
priliki povratka bivšega cesarja
Karla vzorno solidarnost. Vse časopis-
je je čutilo, da se tiče pustolov-
ščina cesarja Karla v prvi vrsti Hr-
vatov in da mora ravno Zagreb po-
biti vse namere, ki računajo pri tej
priliki s tem, da bomo razcepljeni.

Cela afera Karla Habsburškega
je bolj podobna opereti kakor pa res-
ni zadevi. Če stvar preudarimo na-
tanko, res ne najdemo dovoljnega
vzroka za tako silno vznemirjenje,
kakor ga cela zadeva provzroča v
naši javnosti.

Na Ogrskem vlada danes Horthy,
bivši c. in kr. admiral blaženega
spomina pri mornarjih jugoslovanske
narodnosti. Ta gospod je neomejen
gospodar Ogrske. On razpolaga z
madžarsko vojsko popolnoma suve-
reno in armada mu je udana. Gotovo
ima tudi Horthy srčno željo, da ob-
novi staro Ogrsko v njenem pred-
vojnem obsegu.

Sedaj pa pride Karl. Ali bo on
razpolagal z večjo armado kot Hor-
thy? Ne! Ali bo vzplamtelo pod Kar-
lom večje navdušenje za obnovo
madžarskega globusa kot pod Hor-
thyjem? Ne! Razmerje ostane isto
kakor je sedaj. In svoje madžarske
agente bo podpiral Karl z istim de-
narjem kot jih danes Horthy. Kje tu
kaj pravzaprav nevarnost?

Zato smatramo, da je vsako
vznemirjanje popolnoma odveč. Pač
pa služi cela zadeva nekaterim po-
litičnim krogom kot dobrodošlo sred-
stvo, da morejo zopet pošteno pla-
šiti javnost s »prevratnimi elementi«.
To je vse. Čez par dni bo pa zopet
mir.

Prosветne naloge našega učiteljstva.

Povzdigo kulture imamo kaj radi
na jeziku in po žurnalih naletimo na
cele kolone razprav in slavošpevov
kulturnemu delu. — ki ga moramo
izvršiti. Lepe besede, fraze in lima-
nice; vse obenem je to, ker navadno
dici za takimi epistolami vaba po-
litičnih kulijev za to ali ono stranko.
To nam izpričuje članek v včerajš-
njem »Jutru« in pa okrožnica, ki jo
je nedavno razposlal ravnatelj g. Lu-
ka Jelenc obenem z uredništvom
Jutra na svoje drage tovariše.

Da, kulturno delo! Kulturno delo
je res eminentne važnosti. Vpraša-
nje pa je, kdo in kako se opravlja to
delo. Kulturno delo, ki ima namen
ubiti ljudstvu v glavo kako pojmo-
vanje sterilne družbe s poveljeva-
njem te ali one dogodivščine, ki ima
namen dvigniti ugled tej ali oni po-
litični stranki z opevanjem, ne da
bi ljudske množice mogle na podla-
gi poznanja stvarnih razlogov in pr-
votnih vzrokov sklepati o dejans-
kem položaju in presojati realnost
in posledice, ni prava kultura in ne
more nikdar vesti naroda ali člove-
štva do prave popolnosti.

Če govorimo o kulturi, mislimo
tukaj predvsem znanost, poznanje
dognanih zakonov z ozirom na vsa
naravno zlasti pa še na človeško du-
ševnost. Vse to pa ni ne Pribičevi-

čeva, ne Zerjavova, pa tudi ne Ko-
roševa realnost, marveč je gola
istinitost stanja svetovne kulturne
stopnje, ki pa ne miruje, nego napre-
duje v svojih diagonalnih premicah.

Kulturno delo mora biti popolno-
ma pozitivno in resno. Prav na krat-
ko hočemo tukaj navesti nekaj naj-
glavnejših nalog, upoštevajoč pri tem,
da je učiteljstvo res v prvi vrsti spo-
sobno za tako delo, ker je izvežbano
v vzgoji in mora poznati principe, po
katerih je vzgoja najlažja.

Kulturno delo lahko opravljamo
v raznih izobraževalnih strokovnih
in sportnih organizacijah. Vse kul-
turno delo mora imeti namen, da raz-
širi obzorje množice kolikor mogoče
objektivno. Tu sem spadajo preda-
vanja iz znanstva, o umetnosti, zgo-
dovini, socijalizmu, družabnem raz-
voju sploh, literarna in tudi gospo-
darska predavanja, jezikovni pouk
in drugo. To kulturno delo se lahko
opravlja povsod, samo nekaj dobro-
velje in poštovanosti je treba. Pri
drugih narodih dela v tem smislu
mного učiteljev in profesorjev v de-
lavskem gibanju, pri nas pa — hu-
skajo proti delavskim organizacijam
in zdi se jim sramotno prijeti za de-
lo med tistim narodom, ki ima bo-
dočnost. Jako malo izjem imamo.
Ker že toliko baharijo s tem kultur-

nim delom, naj se naše organizacije za določena predavanja obračajo na učitelstvo! Prepričani smo, da se bodo mlajši poštvalni učitelji oprijeli kulturnega dela, na tiste pa, ki hočejo samo politično reklamo delati za buržvazijo, se pa pri kulturnem delu itak ne more nihče zanašati.

Daljša kulturna naloga je v dramatičnih predstavah in zlasti pa v obrtnodolajevalnih šolah. Vlada je dovolila nekaj kredita v kulturne namene. Zato je bodoče delo nekoliko olajšano. V obrtnodolajevalnih šolah je sicer uveden sistematični šolski pouk, ki ga razmere za bodoče leto nekam ogrožajo. Eminentne važnosti je, da se obrtne in nadaljevalne šole prihodnje leto uvedo povsod, kjer je le mogoče. In kje je lepša prilika, kakor med to mladino delati kulturno tudi izven obveznega šolskega pouka.

V prvi vrsti je potrebno torej, da se idealno učitelstvo tudi samo bolj zainteresira za kulturno delo, delavstvo bo sprejelo z radostjo dobrohotno pomoč pri tem delu, ki pa zahteva požrtvovalnost kakor jo vrši delavstvo v svojih vrstah.

Kulturno delo mora, po našem mnenju, stremeti edino le po pravem spoznanju, po samostojnosti človeškega mišljenja, sicer je le delo — kuliljev.

Organizacija časni-karjev.

Iz Sarajeva javljajo: Po dvodnevnom delu je plenem sprejel pravila Jugosloven. novinarskega združenja, ki ima sedež v Beogradu. Dosedanja novinarska društva v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu so postala sekcije tega združenja. Pri ustanovitvi združenja in izdelavi novih pravil so sodelovale vse skupine ter so bile zastopane vse struje.

Novi odbor je vodil do konca kongresa razpravo, v kateri so bila sprejeta poročila in pravila o osnovanju pokojniškega fonda, bolniškega fonda, sindikata novinarske organizacije ter resolucije o kolektivni pogodbi med lastniki listov ter novinarji.

Glede tiskovnega zakona se je kongres izjavil proti kolektivni odgovornosti, predvideni v čl. 14. ustava, ki bi sramota, da ima samo odgovorni urednik nositi odgovornost pred zakonom. Glede svobode tiska je sprejel kongres resolucijo, v kateri se na predlog komunističnih in republikan-skih novinarjev izjavlja za zakonito jamstvo tiskovne svobode ter proti vsakemu nezakonitemu preganjanju tiska in novinarjev. Za tem je bil kongres zaključen ter bo prihodnja glavna skupščina Jugosloven-skega novinarskega združenja v Splitu na željo in ponudbo splitske občine.

Politične vesti.

+ Osebnosti. Italijanski poslanik profesor Manzoni se je vrnil iz Rima v Beograd. — Dosedanji minister za kmeti-stvo dr. Velizar Janković je prevzel dolž-nosti ministra za promet. — Naš konzul v Trstu, Ljuba Nesić, je prišel v Beograd ter posetil ministrskega predsednika Nikolo Pašića. — Cesar Karl pride jutri z brzo-vlakom v Ljubljano.

+ Za staro pravdo. Javljajo iz Bel-grada: Ministrski predsednik Nikola Pašić je sprejel muslimanske poslance iz južne Srbije ter se z njimi razgovarjal o vra-šljanju javne varnosti, kakor tudi o dednih pravicah beglanske zemlje v južni Srbiji. — Glavna stvar je dedščina.

+ Predvidni minister Drašković. Min-ster za znanje stvari Drašković je odpo-slal v Črno goro načelnika oddelka za jav-no varnost Zivka Lazlića in poveljnika ce-lokupnega orožništva generala Dragutina Dimitrijevića, ki bosta na lico mesta pro-učila tamošnje razmere. Z njima potuje tu-di načelnik oddelka za Črno goro Djako-vič, ki ostane v Črni gori in bo vršil po-sle vladnega komisarja. — V južni Srbiji je gospod minister še šel, v Črni gori pa ne veruje na »obznanje«.

+ Pokrajinske vlade ali: blagor njim! Iz Beograda javljajo: Vlada je sklenila, da sem esto predsednika pokrajinske vlade v Sarajevu takoj izpopolni. Dosežen je spo-razum z muslimani, po katerem obdrži to mesto dr. Nikolaj Ojgjevič, ki je bil že prej imenovan, pa še ni prevzel svojih dolžnosti. Zvečer odpotuje v Sarajevo, da prevzame posle od dosedanjega zastopni-ka predsednika vlade Nišovića, ki bo se-daj obdržal poverjenišvo za notranje stva-

ri. Ojgjevič je prejel od ministrskega predsednika Nikolo Pašića in ministra za notranje stvari Draškovića potrebna navo-dila. Druga mesta v sarajevski pokrajini-ski vladi se izpopolnijo v kratkem spo-razumu z muslimani. Kar se tiče dalmatin-ske pokrajinske valde, še ni določen spo-razum glede oseb, ki naj prevzamejo po-verjeniška mesta. Glede pokrajinske vlade v Ljubljani je sklenjeno, da ostane pre-sednik dr. Baltić, poverjeniška mesta pa se zasedejo na podlagi dogovora s slovensko samostojno kmetijsko stranko.

+ Volilni zakon za Reko je odobril mestni Consiglio Nazionale za reško usta-votvorno skupščino. Po tem zakonu se dr-žava razdeli v dva okrožja, mesto in pod-občine. Mesto izvoli 68 zastopnikov, pod-občine pa 8.

+ Glasilo jugoslovanskih centramošev. V sredo je pričelo izhajati v Beogradu osrednje glasilo socialistične stranke Ju-goslavije pod imenom »Socialistične rad-niške novine« namesto »Socialista«, ki je

doslej zastopal omenjeno stranko. V listu se nahaja sporočilo, da sta v predsedstvo izvršilnega odbora glavne stranke uprave izvoljena Dragiša Lapčević in Nedeljko Košanin.

+ Glavna skupščina socialno demo-kra-tične stranke za Vojvodino se bo vrši-la v nedeljo dne 10. aprila v Novem Sadu.

+ Razkol v komunistični stranki v Skoplju. V Skoplju je došlo do končne-ga odcepljenja socialistov, ki so bili do zdaj kot opozicijska skupina v komunistični stranki. Pridružili so se Lapčevićevi sku-pini »centrumošev« in izvolili za pre-sednika krajevne organizacije Kosto Ste-fanovića-Ersenovskega, bivšega pre-sed-nika občine.

+ Popoln polom komunistov na An-gleskem. Na kongresu angleške neodvisne delavske stranke, ki se je otvoril 28. pr.m., so po burnih prizorih zavrgli predlog komunistične levice, naj bi se stranka sklo-pila s III. internacionalo. Zgodilo se je to s 521 glasovi proti 971

Dnevna kronika.

Prevrtni elementi in »subverzivni« subjekti bodo imeli prihodnjo soboto ob 8. uri zvečer v gostilni »pri voličku« sejo, kjer bodo razpravljali o važnih dnevnih vprašanjih. Kakor doznavamo, bodo prva točka dnevnega reda bodoče občinske volitve. Izdelan je že predlog, ki bo tudi z ogromno večino sprejet, da morajo pre-vratni elementi na vsak način pri volitvah zmagati, posebno v Ljubljani. Takoj po zmagi bo vsa magistrata JDS-arija od služb odstavljena — izvrženji gospoda žu-pana — in brez usmiljenja in brez pardona in penziona pograna na cesto po principu: zob za zob. — Lepi časi se nam obe-tajo.

Cesarški strah straši tudi že po Ljub-ljani. Včeraj so ga nekateri že videli ti od južnega kolodvora po Blewiovi cesti proti Viču. Popadel ni nikogar. Strokov-njaki pravijo, da nikomur nič ne naredi, kdor nosi s seboj kakšno staro medaljo.

Smrt dveh mladih sobojevnikov. Iz Črne nam poročajo tužno vest, da sta v teku štirinajstih dni preminula dva mlada zvesta sodruga. Sodrugi Franc Mežnar (na črnih kozah) je umrl pred tednom dni, na veliki petek pa sodrug Anton Senegačnik, star sicer šele 17 let, a je bil vedno med prvimi. Blag jima spomin! Vsem sodru-gom pa priporočamo, da z delom za našo organizacijo nadomestijo to hudo izgubo v naših vrstah. Staršem izrekamo naše glo-boko sožalje.

Tatvina pri zlatarju Černetu, ki je pred meseci vzbudila v naši javnosti veli-ko senzacijo, je stopila v nov štadij. Pred nekaj dnevi je dobila policija pisмено ob-vestilo, da je neka ženska tam nekje za Gradom na svojem vrta tik ob plotu nekaj prekopavala in se pri tem vodila jako sum-ljivo. Takoj se je odpravilo nekaj policijskih organov, nekateri celo »karakterizir-anie«, s potrebnim orodjem na lice mesta. Hišo in vrt je od vseh strani zasedla obo-rožena straža. Natančno preiskava ni osta-la brez uspeha. Točno na označenem me-stu so izkopali — debelo hrenovo korenino! Zato danes ni dobro govoriti pri policiji o hrenu.

Pokrajinski inspektorat finančne kon-trole. Na podlagi člena 2 Uredbe o organi-zaciji finančne kontrole se s 1. aprilom 1921 ustanovi pokrajinski inspektorat za Slovenijo s sedežem v Ljubljani in z eks-pozituro v Mariboru. Pokrajinskemu in-spektorju je imenovan podinspektor Jurij Pfeifer, kateremu so pridržani sledeči funk-cionarji: Podinspektor Anton Zorn, komi-sar I. razr. Franc Golob, komisar II. razr. Peter Držaj in Franc Česnik. Za vodjo ekspoziture v Mariboru je imenovan: Pod-inspektor Martin Kovač, kateremu so pri-držani sledeči funkcionarji: komisarja I. razr. Ivan Kšitl in Ernest Čaniko ter ko-misar II. razr. Franjo Bosina.

Rusi morajo zapustiti zdravilišča. Dr-žavni odbor za pomoč Rusom je sklenil, da se imajo vsi ruski begunci čimprej iz-seliti iz vseh kopališč in zdravilišč, kjer so začasnó nastanjeni. Ta sklep ima na-men, omogočiti gostom poset kopališč te-kom poletja.

V pojasnilo. Listi so, poročajoč o no-vinarskem kongresu v Sarajevu, zapisali tudi vest, da je kongres sprejel poročilo o ustanovitvi bolniške blagajne. V resnici ni šlo za nikakovo ustanovitev kakšne posebne bolniške blagajne, temveč zgolj za ustano-vitev posebnega bolniškega podpornega fonda za novinarje. Toliko v pojasnilo.

Hipna blaznost. O »steklin človeku«, katerega žalostna zgodba se je bliskovi-to raznesla po Ljubljani, smo prejeli še na-slednje zanimivosti, ki nekoliko pajasnju-jejo naše prvotno poročilo. Nesrečnik se

imenuje Ivan Maršič, rojen je 16. aprila 1901 v Zabavljah, občina Marezige, okraj Koper v Istri. Star je 20 let. Kakor so zdravniki dognali in ugotovili, je Maršič hipno blaznel, ne gre torej za steklin, kakor so prvotno domnevali po njegovem obnašanju v šolskem drevoledu. Kakšen strah so imeli pred »steklin človekom« razni ljubljanski purgarji, dokazuje okol-nost, da je neki zelo krepak ljubljanski mesar na begu padel na tla in pri tem iz-gubil dragocen, okoli 5000 kron vreden ka-men iz zlatega prstana. Včeraj jutraj je mesar dolgo časa v šolskem drevoledu iskal briljant. Po dolgem iskanju, ko so prebrskali ves prah in vse smeti, je mesar našel kamen in ga z velikim veseljem shranil. Pred »steklin človekom« ima pa še vedno velik strah! — Maršič je sedaj v bolnici povsem miren, zlasti mrzi obklad-ki mu zelo dobro denejo!

Literarni večer. Danes zvečer ob 8. v veliki dvorani Mestnega doma literarni večer. Čita Franc Lipah. Na sporedu iz-brana dela iz svetovne literature (Wilde, Turgenev, Andersen). Vstopnice po 5, 3 in 1 dinar pri blagajni.

Aretacija nevarnega vlomilca. Te dni je prišel na policijo mlad človek. Perma-nentnega uradnika je naprosil, naj mu iz-stavi dokumente za Trst, ker je brez de-narja in da je peš prišel z Dunajskega No-vega mesta. Uradniku se je predstavil: »Jaz sem ameriški državljani, John Jazon, mehanik, rojen v Brooklinu, Severna Ame-rika. Pred dozdavnim Amerikancem so sprva na policiji imeli velikanski »respekt«. Dal so mu boljše celice za brezplačno pre-nočišče in tudi nekaj prigrizka, kajti Ame-rikanec je bil silno gladek in izstradan. Pozneje pa se je gospodom na policiji po-svetilo v glavi. Zdel se jim je sumljiv kot nevaren mednarodni vlomilec. Gospodu Johnu brezplačno stanovanje ni bilo po-vešči in je drugi dan šel, naj ga vendar spravijo v Trst. Po dolgih zaslavljanjih in študijah so končno dognali, da Amerikanec John Jazon ni pravi Amerikanec. Slednjič je »John« očitno dolgo in stransko sliko svo-je vlomilske kariere. Mirno in hladnokrv-no je začel pripovedovati: »Jaz sem v re-snici Alojz Saver, rojen 1. 1900 in pristojen v Gorici. Moj oče je bil trgovec v Go-rici. Napravil je konkurz in odšel v Ame-riko. Zašel sem v slabe družbe in sem imel sploh veliko nagnjenje do tatvine. S šestim letom sem že začel krasti. Izvršil sem že nebroj velikih in malih tatvin in vlovov. Med vojno sem bil konfirman kot nevaren vlomilec. V Ljubljano sem prišel, da bi izvršil kak »posel«. Saverja so pri-držali v zaporu, ker je nujno sumljiv, da je bil udeležen pri velikem vlovu v Trstu, kjer soavgusta lanskega leta številni vlo-milci odnesli bančnemu zavodu »Banca Commerciale Trstina« iz blagajne 125.000 lir.

Najdeno truplo. Priletni, 67 let stari, ne-koliko slabomni posestnik Jakob Jelenc je dne 24. marca t. l. jutraj odšel z doma iz Črničve pri Radovljici a se potem ni več povrnil. Po dolgem iskanju so ga nje-govi sinovi Valentin, Janez in Ciril našli mrtvega, utopljenega v Savi pod Gobov-cem pri Ljubnem. Domnevali, da je v svo-ji slabomnosti skočil v Savo in utonil. Svoji družini je neprenehoma govoril: »Ah, rad bi umrl!«

Iz Ljubljane izgnana. V Škofjo Loko pristojna Franja Završnik je izgnana iz mesta zaradi vlačuganja in tajne prostitu-cije.

Izgubljena zlatina. Učiteljica Neža Špan je izgubila 1000 K vredno, zlato ov-ratno damsko verižico z obeskom. — Uradnika na carinskem uradu Ana Smer-

kol je izgubila zlato zapestnico, vredno 1000 K. — Učiteljica Ana Potočnik je iz-gubila žensko tulj uro in zapestnico.

Promog za člane Zveze vojnih vdov in sirot. Člani »Zveze vojnih vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani«, stanujo-či v Ljubljani, dobe promog na nakazila mestnega magistrata v torek 5. in sredo 6. aprila. Vsaka rodbina dobi 150 kg za 16 kron.

Bančni zavodi v Ljubljani poslujejo od danes 1. aprila za stranke od pol 9. do pol 13. ure.

Kulturni vestnik.

Glasbena Matica. Priljubljena koncert-na pevka Mira Costaperaria-Dev bo pela na koncertu 11. aprila t. l. po večini v Ljubljani še ne izvajane izvirne, pristne na-rodne pesmi iz Bosne in Hercegovine, v katerih sta zastopaa komponista F. M. Du-gan in B. Kačerovsky. Poleg teh Lajovič-vega »Tkalca«, Fibichovo »Rož«, Brahmsovo »Mojo ljubav« in Čajkovskega »Sredi šumečega plesa« ter arijo iz opere »La Boheme«, »Madame Butterfly« in »Fi-garo se ženi«. Konservatoristka profesori-ca gdč. Marija Schweigerjeva izvaja od F. Chopina Bercense, Balado As-dur in F. Lisztovo Legendo Sv. Frančiška stopa po morju. Odč. Schweigerjeva je imenovano legendo izvajala prvič v Pragi in leta 1918. v Vidnu in Milani z velikim uspehom. Virtuozinja na harfo gdč. Larisa Vasiljeva iz Petrograda, absolventka petrograjskega konservatorija svira Rubinsteinovo Ro-manco in Haselmanovo Reverie in Balado.

Organizacijski vestnik.

Opozarjamo na diskusijski večer, ki bo danes, v petek ob 20. uri v mali dvo-rani »Mestnega doma«.

Zepal koledarji. Prosimo vse tiste, ki so dobili žepne koledarje v razprodajo, da nam javijo, koliko jih imajo še v zalogi in obenem naj nam za prodane odračunajo. — Centralno tajništvo JSDS Ljubljana, poš-tni predal 168.

Iz strok. organizacije.

Ljubljanska podružnica kovinarjev pri-redi v nedeljo dne 3. aprila celodnevni zlet k sv. Katarini. Zbirališče pred restavraci-jo »Novi svet«, Gosposvetska cesta. Od-hod ob 8. uri jutraj. Vabljo se vsi člani in prijateli kovinarjev z družinami in znanci. Osrednje društvo živ. del. Celje se bo vršila mesečna seja 3. aprila 1921. v go-stilni Perger, Dečkov trg št. 6, pred (Schwarzer Adler). Vsi odborniki se vabi-jo na sejo, ker je več važnih točk na dnev-nem redu. Dolžnost vsakega odbornika, da je točno ob 9. dopoldne na prostoru, ker s tem vrši zaupniško organizacijsko delo. — Predsednik.

Shod tekstilnih delavcev v Št. Pavlu v Prebodu v Savinjski dolini se bo vršil v nedeljo, dne 3. aprila. Poroča s. Lesko-šek iz Celja. Kraj in čas zborovanja je raz-viden iz letakov. — Tovariši! Tovarišice! Dolžnost naša je, da se zborovanja polno-številno udeležimo, ker le v strnjeni fronti si bomo lahko izvojevali boljši položaj kakor pa ta mižerni, v katerem se danes nahajamo.

Vestnik Svobode.

Esperanto. Kdor se zanima za Espe-ranto, naj se oglasi v Selenburgovi ulici 6 drugo nadstropje desno. »Tajništvo kovi-narjev« vsak dan od 15. do 18. ure. Za-časna pristojbina znaša 10 K. Priglasitve po sredi dne 6. aprila se ne sprejemajo več v ta krožek.

S. K. »Svoboda«. Redni članski se-stanek se bo vršil v soboto, dne 2. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostori-h v Selenburgovi ulici 6—II. Vsled važ-ne-ga dnevnega reda udeležba dolžnost. — Tajnik.

Guštanj. Delav. izobr. društvo »Svo-boda«, podružnica Guštanj vabi vse svoje člane, da se udeležijo sestanka, ki bo v so-boto 2. aprila ob pol 8. uri zvečer v pro-storih g. Milovnika v Guštanju. Pridite vsi! Govornik pride iz Ljubljane. K obilni ude-ležbi vladno vabi odbor.

Prevalje. Dramatični odsek izobraže-valnega društva »Svobode« podružnica Prevalje, priredi v nedeljo 3. aprila ob 3. uri popoldan in za v ponovitve na praznik 4. aprila tudi ob 3. uri popoldan v prostori-h g. Ahac na Prevaljah veseligrli: »Kak-šen gospod, tak sluga« in »Sovražnik ženske«.

Po končani predstavi svira tamburaški zbor izobraževalnega društva »Svo-bode« iz Črne.

Ker je čisti dobiček namenjen za po-kritje stroškov novega gledališkega odra, uljudno vabi, za obilno udeležbo.

Odbor.

Mežica. Delavsko izobraževalno dru-štvo »Svoboda«, podružnica Mežica vabi vse svoje člane, da se udeležijo občnega zbora, ki bo na praznik 4. aprila ob 11. uri predpoldan v prostorih nad konsumnim društvom za Slovenijo v Mežicah. Pripe-ljite tudi vse somišljenike seboj. Govornik pride iz Ljubljane.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Črna. Delavsko izobraževalno dru-štvo »Svoboda«, podružnica Črna, vabi vse svoje člane, da se vsi udeležijo obč-ne-ga zbora, ki bo na praznik 4. aprila ob 3. uri popoldan v prostorih g. Krulca. Pri-dite vsi! Govornik pride iz Ljubljane.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Po svetu.

— Avstrijska cenzura nu filme je dobila sedaj med drugimi neori-ginalnimi določbami v svojih statu-tih tudi zelo originalen pasus, da se postavijo na indeks vsa filmska de-la, ki bi »zbujala neresnične pojme o življenju«. Kaj so ti »neresnični pojmi v življenju«, o tem avstrijska cenzura najbrže sama nima pravega pojma.

Sport.

S. K. Svoboda Ljubljana — S. S. K. Maribor, igrata v nedeljo dne 3. aprila in v ponedeljek, dne 4. aprila v Mariboru na prostoru S. S. K. Maribora nogometno tek-mo.

Nogometne tekme. V nedeljo dne 3. aprila se vrši na prostoru S. K. Ilirije no-gometna tekma med prvim moštvom »Ilir-ije« in kombiniranim moštvom ljublj-an-skih klubov. V ponedeljek dne 4. aprila se vrši tekma med Ilirijo rez. in »Hermesom«. Začetek obakrat ob 16. uri. Vstopnina obl-čajna.

Dirka kluba »Kolesarjev in motocikl-istov Ilirija« v nedeljo ob 3. uri na Celov-ški cesti se bo vršila le v slučaju lepega vremena. V nasprotnem slučaju se prelo-ži dirka na poznejši čas. Do sedaj je pri-javljenih 29 dirkačev. Na startu oziroma na cilju bodo postavljene klopi in bo svi-rala godba.

Listnica uredništva.

Hrastnik. G. Metod Jenko! Mi ne ve-mo, kdo je dopisnik. Konstatiramo pa, da z dopisom nista v zvezi ne s. Malovrh ne s. Kovač. Zdi se pa nam, da je dopisnik pobral življnost med vašimi ljudmi, pa si je hotel napraviti veselje, ter je to obja-vil.

Naznanilo.

V nedeljo 3. aprila in pon-deljek 4. aprila ob 2. uri po-poldne se bo dajalo na javni dražbi v

najem posestvo

Marijane Rozman, Spodnje Pirniče št. 28 pri Medvodah. Oddalo se bo ali celo posestvo skupaj ali posamezni deli po-sestva, kakor hišno poslopje, njive i. dr. posebej.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZDRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPAN-STVA IN URADE. NAJMODER-NEJSE PLAKATE IN VABILA .. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Priporočam se tvrdka
Vetelna
garancija.

Josip Petelinc,
Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
živalnih strojev v vseh opre-mah, material in izvršba pred-vojnja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Vetelna garancija! steme, igle, olje na drobno in debelo. Vetelna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.